VENDIM
Nr. 4, datë 8.2.2023

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Marsida Xhaferllari, kryesuese;
Fiona Papajorgji, anëtare;
Elsa Toska, anëtare;
Sandër Beci, anëtar;
Genti Ibrahimi, anëtar;
Marjana Semini, anëtare;
Holta Zaçaj, anëtare;
Sonila Bejtja, anëtare,
me sekretare Belma Lleshi, në datat 17.11.2022 dhe 8.2.2023 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 2 (K) 2022 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: Klodiana Gjyzari

SUBJEKT I INTERESUAR:

Këshilli i Lartë Gjyqësor

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 78, datë 4.3.2021, të Këshillit të Lartë Gjyqësor; nr. 55, datë 29.7.2021, të Gjykatës Administrative të Apelit dhe nr. 00-2021-1923, datë 2.12.2021, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. Shfuqizimi i pikës 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75, datë 23.5.2019, të Këshillit të Lartë Gjyqësor, "Për procedurën e verifikimit të kushteve dhe kritereve ligjore për rekrutimin e kandidatëve për gjyqtarë, për zhvillimin e karrierës së gjyqtarëve dhe për emërimin e gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë", si e papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 49, pika 1, 118, pikat 1 dhe 2, 131, pika 1, shkronja "f" dhe 134, pika 1, shkronja "i", të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar *(ligji nr. 8577/2000)*.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Sonila Bejtja, shqyrtoi parashtrimet e kërkueses Klodiana Gjyzari *(kërkuesja)*, e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Këshillit të Lartë Gjyqësor *(KLGJ)*, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Pas përfundimit të studimeve në Shkollën e Magjistraturës në profilin gjyqtar, kërkuesja ka ushtruar funksionin e gjyqtares fillimisht në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Vlorë e më pas në Gjykatën e Apelit Vlorë.

2. Me vendimet nr. 87, datë 26.2.2020 dhe nr. 243, datë 9.7.2020, KLGJ-ja ka vendosur hapjen e procedurave për ngritjen në detyrë në Gjykatën e Lartë, nga radhët e gjyqtarëve, për dy pozicione të lira në fushën e së drejtës civile dhe penale, për të cilat kërkuesja ka kandiduar.

3. Me vendimin nr. 268, datë 7.8.2020, KLGJ-ja ka vendosur fillimin e procedurës së verifikimit të kritereve ligjore të kandidimit për gjyqtar në Gjykatën e Lartë për kandidatët nga

radhët e gjyqtarëve që kanë aplikuar për pozicionet e lira të shpallura me vendimet nr. 87, datë 26.2.2020 dhe nr. 243, datë 9.7.2020 të KLGJ-së.

4. Në përfundim të verifikimit paraprak të kritereve formale të kandidimit, me vendimin nr. 329, datë 17.9.2020, KLGJ-ja ka vlerësuar se kërkuesja plotësonte kriteret e përvojës profesionale minimale, mospasjes së masës disiplinore në fuqi dhe mosqenies në situatën e papajtueshmërisë ambientale, si dhe ka lejuar vijimin e procedurës së verifikimit të saj për kriteret e tjera ligjore të kandidimit, konkretisht të pasurisë dhe figurës.

5. Me shkresën nr. 3870 prot., datë 11.8.2020, KLGJ-ja i ka kërkuar Komisionit të Pavarur të Kualifikimit *(KPK)* trajtimin me përparësi të procedurës së rivlerësimit të kërkueses, si subjekt rivlerësimi *ex officio*, sipas nenit 179/b të Kushtetutës dhe ligjit nr. 84/2016, datë 30.8.2016, "Për rivlerësimin kalimtar të gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë". Në përfundim të procesit të rivlerësimit, me vendimin nr. 340, datë 1.2.2021, KPK-ja ka vendosur shkarkimin nga detyra të kërkueses, gjyqtare në Gjykatën e Apelit Vlorë. Ky vendim i është njoftuar KLGJ-së me shkresën nr. 1204 prot., datë 3.2.2021. Në datën 21.5.2021 kërkuesja ka ankimuar vendimin e KPK-së në Kolegjin e Posaçëm të Apelimit *(KPA)*, nga faqja zyrtare e të cilit nuk rezulton të ketë ende një vendimmarrje.

6. Pas marrjes dijeni për vendimin e KPK-së dhe shqyrtimit të dosjes së kandidimit, kërkuesja është njoftuar në rrugë elektronike nga KLGJ-ja për gjetjet në lidhje me një nga kriteret e procedurës së verifikimit, konkretisht atë të pasjes së masës disiplinore në fuqi, si dhe për të drejtën e saj për të paraqitur shpjegime, të cilat i ka dërguar elektronikisht në datën 1.3.2021.

7. Me vendimin nr. 78, datë 4.3.2021 *(vendimi nr. 78/2021)*, KLGJ-ja, bazuar në pikën 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75, datë 23.5.2019 të KLGJ-së, "Për procedurën e verifikimit të kushteve dhe kritereve për rekrutimin e kandidatëve për gjyqtarë, për zhvillimin e karrierës së gjyqtarëve dhe për emërimin e gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë" *(vendimi nr. 75/2019)*, ka vendosur, ndër të tjera, skualifikimin e kërkueses dhe përjashtimin e saj nga procedurat për emërimin në dy pozicionet e lira në Gjykatën e Lartë.

8. Në vijim, kërkuesja i është drejtuar Gjykatës Administrative të Apelit me kërkesëpadi, duke kërkuar shfuqizimin e vendimit nr. 78/2021 të KLGJ-së, për të cilën ajo gjykatë, me vendimin nr. 55, datë 29.7.2021, ka vendosur rrëzimin e saj.

9. Për rekursin e paraqitur nga kërkuesja, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2021-1923, datë 2.12.2021, ka vendosur mospranimin.

10. Kërkuesja i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese *(Gjykata)* në datën 2.4.2022, duke kërkuar shfuqizimin si antikushtetuese të vendimeve të dhëna për skualifikimin e saj nga kandidimi në procedurat e ngritjes në detyrë në Gjykatën e Lartë për pozicionet e lira në fushën e së drejtës civile dhe penale, si dhe të pikës 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së.

11. Në datën 9.6.2022 Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve. Kjo e fundit, në datën 5.7.2022 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

12. Në shtator të vitit 2022 është emëruar një gjyqtar i ri kushtetues, i cili në datën 17.10.2022, bazuar në nenin 36 të ligjit nr. 8577/2000 dhe nenin 18 të Rregullores për Procedurat Gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese, i është drejtuar Kryetares së Gjykatës me kërkesë për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes. Me vendimin nr. 19, datë 19.10.2022, Mbledhja e Gjyqtarëve ka vendosur pranimin e saj.

13. Duke pasur parasysh se përbërja e trupit gjykues të Gjykatës ka ndryshuar, si rrjedhojë e emërimit të një gjyqtari të ri dhe zëvendësimit të dy gjyqtarëve kushtetues, të cilëve u kishte mbaruar mandati, me dy gjyqtarë të rinj, bazuar në nenet 32, pika 1 dhe 73, pika 3, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata ka vendosur riçeljen e seancës plenare në datën 8.2.2023 dhe fillimin e shqyrtimit të çështjes nga e para.

II
Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

14. Kërkuesja, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se vendimet gjyqësore dhe pika 7, seksioni B, kreu X, e vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së kanë cenuar këto të drejta kushtetuese:

Për procesin gjyqësor:

14.1 Të drejtën për proces të rregullt ligjor në aspektet e mëposhtme:

14.1.1 *Parimit të gjykatës së caktuar me ligj*, pasi Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë duhet ta kishin shqyrtuar çështjen me trup gjykues të përbërë nga 5 gjyqtarë, duke qenë se objekt gjykimi ka qenë një akt normativ nënligjor.

14.1.2 *Së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme*, pasi gjyqtarët A.G. dhe A.D., në përbërje të trupit gjykues të Gjykatës Administrative të Apelit, dhe gjyqtari A.K., në përbërje të trupit gjykues të Gjykatës së Lartë, kanë qenë në konflikt interesi në shqyrtimin e çështjes, për shkak të marrëdhënieve që kanë pasur me palën e paditur ose interesit të tyre të drejtpërdrejtë në skualifikimin e saj. Nga ana tjetër, gjyqtarja e Gjykatës Administrative të Apelit, A.N., ka konkurruar për dy pozicione në Gjykatën e Lartë, çka përbën dyshime të arsyeshme se edhe kjo gjyqtare ka qenë në konflikt interesi gjatë shqyrtimit të çështjes.

14.1.3 *Standardit të arsyetimit të vendimit,* pasi gjykatat nuk janë shprehur për kërkimin e pavlefshmërisë së pikës 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së. Arsyetimet e tyre se kërkuesja ka iniciuar një gjykim incidental dhe se akti normativ nënligjor nuk ka qenë objekt i gjykimit, janë të gabuara dhe të pabazuara në prova. Po kështu, në vendimin nr. 71, datë 17.6.2021, për kërkesën për përjashtimin e gjyqtares A.G., Gjykata Administrative e Apelit është shprehur për një shkak të pakërkuar prej saj. Kërkesa ka pasur të bëjë me procedimin disiplinor të asaj gjyqtareje dhe jo me procesin e vlerësimit profesional të saj. Arsyetimi i Gjykatës së Lartë është i cekët, pa analizë dhe i pabazuar në prova.

14.1.4 *Parimit të sigurisë juridike*, pasi Gjykata e Lartë nuk ka riparuar të metën e gjykimit të Gjykatës Administrative të Apelit, duke mos zbatuar vendimin nr. 3, datë 29.3.2012, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, si dhe duke mos mbajtur parasysh qëndrimin unifikues të saj në vendimin nr. 2 të vitit 2011. Gjykatat nuk kanë interpretuar nenet 5 dhe 31 të Kodit të Procedurës Civile, në përputhje me praktikën unifikuese, duke gabuar në përcaktimin e saktë të objektit të padisë.

14.1.5 *Së drejtës së aksesit*, pasi shqyrtimi i çështjes në Gjykatën e Lartë është zhvilluar në dhomën e këshillimit, pa i dhënë mundësi për të paraqitur pretendime.

14.2 Të drejtën për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme, si rrjedhojë e skualifikimit të saj nga kandidimi në procedurat për ngritjen në detyrë në Gjykatën e Lartë. Kufizimi i kësaj të drejte është bërë në kundërshtim me nenin 17, pika 1, të Kushtetutës, pasi interpretimi nga gjykatat i masave disiplinore është bërë në tejkalim të parashikimeve kushtetuese dhe nuk është parashikuar në ligj. Ligji nr. 96/2016, datë 6.10.2016, "Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar *(ligji nr. 96/2016)* nuk barazon moskalimin e procedurës së verifikimit të pasurisë dhe figurës me masën disiplinore. Vendimi i KPK-së nuk është përfundimtar dhe ende nuk ka një vendim të formës së prerë të KPA-së. Cenimi i kësaj të drejte është rezultat edhe i pikës 7 të seksionit B të kreut X të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së.

Për pikën 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së:

15. Parashikimi i kësaj pike ka cenuar *rezervën ligjore* dhe *kufizimin me ligj të të* drejtave. Në miratimin e përmbajtjes së saj, KLGJ-ja, në tejkalim të kompetencave, ka përcaktuar një kriter të ri, të paparashikuar në ligj, në shkelje të neneve 118 dhe 17 të Kushtetutës. Neni 48 i ligjit nr. 96/2016 ka autorizuar KLGJ-në për nxjerrjen e akteve nënligjore vetëm për çështjet e parashikuara në pikën 14 të tij dhe jo për çështje të tjera, për të vendosur kritere të reja ose për interpretim të zgjeruar të tyre.

16. Subjekti i interesuar, KLGJ-ja, ka prapësuar me shkrim, duke kundërshtuar pretendimet e kërkueses si vijon:

16.1 Dy pozicionet e lira në Gjykatën e Lartë, të shpallura me vendimet nr. 87, datë 26.2.2020 dhe nr. 243, datë 9.7.2020 të KLGJ-së, për të cilat kërkuesja ka kandiduar, janë plotësuar përmes dekreteve përkatëse.

16.2 Pretendimi i kërkueses për cenimin e *parimit të gjykatës së caktuar me ligj* është i pabazuar. Ajo e ka orientuar kërkimin kryesor te paligjshmëria e vendimit nr. 78/2021 të KLGJ-së, i cili përbën një akt me natyrë individuale. Kërkuesja ka ngritur pretendime për pavlefshmërinë absolute të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së, duke synuar gjykimin incidental të tij sipas nenit 38 të ligjit nr. 49/2012, "Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative". Gjykata Administrative e Apelit nuk ka pasur objekt shqyrtimi kontrollin parësor të aktit normativ, por kontrollin e aktit individual, për rrjedhojë ajo ishte e detyruar ta gjykonte çështjen me tre gjyqtarë.

16.3 Pretendimi i kërkueses për cenimin e *parimit të gjykimit nga një gjykatë e paanshme* është i pabazuar. Kërkuesja nuk ka arritur të paraqesë prova bindëse se gjyqtarët e çështjes kanë shfaqur anshmëri në gjykimin e mosmarrëveshjes. Pretendimet e saj mbeten në nivel hipotetik dhe nuk arrijnë të krijojnë dyshime të arsyeshme në këtë drejtim. Vlerësimi i vendosjes së masave disiplinore ndaj gjyqtarëve është detyrë funksionale e KLGJ-së. Fakti se një ndër anëtarët e trupit gjykues që ka gjykuar çështjen është në proces procedimi disiplinor, vlerësimi ose ngritjeje në detyrë, nuk përbën premisë të mjaftueshme për të konkluduar për njëanshmëri, në rastet kur gjykohen mosmarrëveshje me palë KLGJ-në.

16.4 Pretendimi i kërkueses se *kufizimi i të drejtave të saj është bërë pa ligj,* është i pabazuar. Kuptimi i masave disiplinore nuk mund të ngushtohet vetëm brenda rasteve të parashikuara në nenin 105 të ligjit nr. 96/2012, pasi një interpretim i tillë do të binte ndesh me nenin 116 të Kushtetutës. Shkronja "Ë" e Aneksit të Kushtetutës ka parashikuar rastet e dhënies së dy masave disiplinore në kuadër të procedurës së rivlerësimit kalimtar të magjistratëve, përkatësisht pezullimin nga detyra për një vit dhe shkarkimin nga detyra. Vendimi i KPK-së për shkarkimin nga detyra gëzon statusin e masës disiplinore. Ruajtja e statusit të magjistratit, si rrjedhojë e ankimit të vendimit të KPK-së në KPA, nuk do të thotë se vendimi i KPK-së për shkarkimin nuk përbën masë disiplinore në fuqi. Vendimi nr. 75/2019 i KLGJ-së është në përputhje me parashikimet kushtetuese e ligjore dhe rrjedhojë e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit të këtij organi.

III
Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për juridiksionin e Gjykatës

17. Gjykata ka pohuar se juridiksioni kushtetues e merr përcaktimin e natyrës dhe kufijve të tij drejtpërdrejt nga neni 124 i Kushtetutës, i cili përcakton funksionin themelor të saj, që lidhet me dhënien e drejtësisë kushtetuese nëpërmjet interpretimit përfundimtar të normës kushtetuese *(shih vendimet nr. 38, datë 9.12.2022; nr. 36, datë 4.11.2021; nr. 29, datë 30.6.2011, të Gjykatës Kushtetuese*). Po kështu, Gjykata ka theksuar se natyra e pretendimeve të ngritura para saj është një nga elementet përcaktuese të juridiksionit kushtetues për shqyrtimin e një çështjeje dhe se, në përputhje me kompetencat e parashikuara nga Kushtetuta, ajo e përcakton vetë juridiksionin e saj gjatë shqyrtimit të çështjeve, rast pas rasti *(shih vendimet nr. 38, datë 9.12.2022; nr. 7, datë 23.2.2021; nr. 4, datë 15.2.2021, të Gjykatës Kushtetuese).*

18. Gjykata vëren se neni 131, pika 1, shkronja "c", i Kushtetutës përcakton kompetencat e saj për kontrollin e pajtueshmërisë së akteve normative të organeve qendrore e vendore me Kushtetutën dhe me marrëveshjet ndërkombëtare. Po kështu, sipas nenit 71, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, në raste të veçanta, objekt i ankimit kushtetues individual mund të jetë edhe akti normativ, sipas nenit 49, pika 3, shkronja "e", të këtij ligji.

19. Në objektin e kërkesës kërkuesja ka kërkuar shfuqizimin si antikushtetuese edhe të pikës 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së. Sipas saj, ky parashikim ka cenuar *rezervën ligjore* dhe *kufizimin me ligj të të* drejtave, dhe në miratimin e përmbajtjes së këtij rregullimi, KLGJ-ja, në tejkalim të kompetencave, ka përcaktuar një kriter të ri të paparashikuar në ligj, në shkelje të neneve 118 dhe 17 të Kushtetutës. Po sipas kërkueses, neni 48 i ligjit nr. 96/2016 ka autorizuar KLGJ-në për nxjerrjen e akteve nënligjore vetëm për çështjet e parashikuara në pikën

14 të tij dhe jo për çështje të tjera, për të vendosur kritere të reja ose për interpretim të zgjeruar të tyre.

20. Subjekti i interesuar, KLGJ-ja, ka prapësuar se vendimi nr. 75/2019 i KLGJ-së është në përputhje me parashikimet kushtetuese e ligjore dhe rrjedhojë e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit të këtij organi. Sipas tij, kuptimi i masave disiplinore nuk mund të ngushtohet vetëm brenda rasteve të parashikuara në nenin 105 të ligjit nr. 96/2012, pasi një interpretim i tillë do të binte ndesh me nenin 116 të Kushtetutës. Shkronja "Ë" e aneksit të Kushtetutës ka parashikuar rastet e dhënies së dy masave disiplinore në kuadër të procedurës së rivlerësimit kalimtar të magjistratëve, përkatësisht pezullimin nga detyra për një vit dhe shkarkimin nga detyra. Vendimi i KPK-së për shkarkimin nga detyra gëzon statusin e masës disiplinore. Ruajtja e statusit të magjistratit, si rrjedhojë e ankimit të vendimit të KPK-së në KPA, nuk do të thotë se vendimi i KPK-së për shkarkimin nuk përbën masë disiplinore në fuqi.

21. Gjykata vlerëson të ndalet fillimisht në fuqinë juridike të pikës 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së, kushtetutshmëria e së cilës kundërshtohet nga kërkuesja, pasi verifikimi i këtij elementi formal lidhet me juridiksionin e vetë Gjykatës dhe kufijtë e shqyrtimit të çështjes prej saj. Lidhur me kontrollin kushtetues të akteve të shfuqizuara, Gjykata në jurisprudencën e saj ka pohuar se, si rregull, normat juridike i nënshtrohen kontrollit kushtetues nëse janë në fuqi në kohën e kontrollit ose, e thënë ndryshe, nëse janë akte të vlefshme që prodhojnë pasoja juridike (*shih vendimet nr. 38, datë 9.12.2022; nr. 9, datë 19.3.2008, të Gjykatës Kushtetuese*). Përjashtimisht, kontrollit kushtetues i nënshtrohen edhe normat juridike të shfuqizuara, kur këto, si pjesë e së drejtës pozitive, duhet të zbatohen për rregullimin e pasojave juridike që zgjasin në kohë dhe janë të lidhura me ekzekutimin periodik ose me afat të detyrimeve juridike civile që rrjedhin nga marrëdhënie juridike të krijuara në kohën e ligjit të shfuqizuar *(shih vendimet nr. 8, datë 7.2.2017; nr. 2, datë 31.1.2003, të Gjykatës Kushtetuese)*.

22. Pika 7, seksioni B, kreu X, e vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së parashikonte: *"Kandidatët subjekt i procedurës së rivlerësimit kalimtar sipas ligjit nr. 84/2016, të cilët nuk janë konfirmuar në detyrë me vendim të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit, edhe kur ndaj atij vendimi është paraqitur ankim, nuk pranohen të kandidojnë dhe nuk i nënshtrohen procedurës së verifikimit të kushteve dhe kritereve të tjera ligjore të kandidimit sipas pikave 2 deri në 7, të nenit 32, të Ligjit për Statusin."*.

23. Gjykata konstaton se kjo pikë është shfuqizuar me vendimin nr. 528, datë 10.11.2021, të KLGJ-së, "Për disa shtesa dhe ndryshime në vendimin nr. 75, datë 23.5.2019, të Këshillit të Lartë Gjyqësor, "Për procedurën e verifikimit të kushteve dhe kritereve ligjore për rekrutimin e kandidatëve për gjyqtarë, për zhvillimin e karrierës së gjyqtarëve dhe për emërimin e gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë"" *(vendimi nr. 528/2021)*, i cili është publikuar në Fletoren Zyrtare nr. 177, datë 15.11.2021, për rrjedhojë ajo nuk është më pjesë e rendit juridik.

24. Po kështu, Gjykata vëren se kërkuesja nuk ka paraqitur ndonjë argument kushtetues se në rastin konkret ndodhemi para rasteve përjashtimore që do ta lejonin Gjykatën që këtë akt t'ia nënshtronte kontrollit kushtetues. Për rrjedhojë, në kushtet kur Kreu X i Seksionit B të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së nuk ka më në përmbajtje të tij pikën 7, të kundërshtuar nga kërkuesja, Gjykata vlerëson se kjo pjesë e kërkimit nuk mund të bëhet objekt i kontrollit kushtetues dhe në lidhje me të gjykimi duhet të pushohet.

B. Për legjitimimin e kërkueses

25. Çështja e legjitimimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, sipas neneve 131, pika 1, shkronja "f" dhe 134, pika 1, shkronja "i" dhe pika 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë edhe kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuara në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

26. Gjykata vlerëson se kërkuesja legjitimohet *ratione personae*, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor të kundërshtuar, për rrjedhojë provon interesin e saj të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

27. Për sa i përket kriterit të *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja "f", të Kushtetutës, Gjykata vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese, që individi pretendon se i janë cenuar nga akti i pushtetit publik. Qëllimi i këtij neni të Kushtetutës është, ndër të tjera, të mundësojë, brenda sistemit gjyqësor të zakonshëm, parandalimin ose riparimin e shkeljeve të pretenduara, përpara se të tilla pretendime të paraqiten në Gjykatën Kushtetuese *(shih vendimet nr. 12, datë 24.5.2022; nr. 5, datë 22.2.2022, të Gjykatës Kushtetuese)*.

28. Për sa u përket pretendimeve të ngritura në kuadër të procesit gjyqësor, Gjykata, në drejtim të përmbushjes së kriterit të shterimit të mjeteve juridike efektive, vëren se pretendimin për cenimin e së drejtës për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme kërkuesja nuk e ka ngritur, si të tillë, në rekursin e saj drejtuar Gjykatës së Lartë, duke mos shteruar mjetet ligjore në dispozicion, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja "f", të Kushtetutës. Ndërkohë, pretendimet e tjera kërkuesja i ka ngritur, në thelb, para gjykatave. Vendimi i Gjykatës së Lartë i kundërshtuar ka përmbyllur procesin gjyqësor për shqyrtimin e themelit të çështjes, për rrjedhojë kërkuesja ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion përpara se t'i drejtohet Gjykatës.

29. Kërkuesja legjitimohet *ratione temporis*, pasi vendimi i kundërshtuar i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë është i datës 2.12.2021, ndërsa kërkesa është paraqitur në Gjykatë në datën 2.4.2022, pra brenda afatit 4-mujor të parashikuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja "b", i ligjit nr. 8577/2000.

30. Për sa i përket legjitimimit *ratione materiae*, kërkuesja ka pretenduar se vendimet e KLGJ-së, Gjykatës Administrative të Apelit dhe Gjykatës së Lartë i kanë cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor në drejtim të parimit të gjykatës së caktuar me ligj, së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, standardit të arsyetimit të vendimit, parimit të sigurisë juridike, si dhe së drejtës së aksesit. Po kështu, ajo ka parashtruar pretendime edhe në lidhje me vendimin e ndërmjetëm nr. 71, datë 17.6.2021, të Gjykatës Administrative të Apelit, që ka vendosur për kërkesën e saj për përjashtimin e gjyqtares A.G.

31. Në lidhje me mundësinë e rivendosjes së të drejtës, neni 71/a, pika 1, shkronja "ç", i ligjit nr. 8577/2000 parashikon se ankimi kushtetues individual shqyrtohet nga Gjykata kur *"shqyrtimi i çështjes nga Gjykata Kushtetuese do të mund të rivendoste në vend të drejtën e shkelur të individit"*. Për sa i përket vlerësimit të këtij kriteri në rastin e kërkueses, në përfundim të diskutimeve, në zbatim të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

32. Kështu, sipas njërit qëndrim u vlerësua se kërkuesja legjitimohet *ratione materiae* në kërkesën drejtuar Gjykatës, pasi pretendimet e ngritura në ankimin kushtetues bëjnë pjesë në juridiksionin dhe kompetencën e Gjykatës. Në rastin e ankimit kushtetues individual, Gjykata shqyrton pretendimet për gjykimet përfundimtare, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese. Cenimi i të drejtave dhe lirive kushtetuese të individit, në rastet kur ky i fundit është gjyqhumbës, i ka shkaktuar dëm real në aspektin e së drejtës ose lirisë së vendosur me gjykimin përfundimtar jo vetëm individit, por njëkohësisht edhe funksionimit normal të shtetit të së drejtës, në situatën kur vendimi gjyqësor i ka dhënë pasojat e tij. Me fjalë të tjera, shqyrtimi kushtetues i akteve të pushtetit publik, për të cilat janë dhënë vendime gjyqësore përfundimtare, nuk shkakton pamundësi për rivendosjen në vend të të drejtave kushtetuese të shkelura, për rrjedhojë nuk është shkak për mospranimin e ankimit kushtetues individual. Nën këtë analizë, plotësimi i vendeve vakante në Gjykatën e Lartë, për të cilat kërkuesja ka kandiduar (për shkak se ankimi gjyqësor i saj nuk u pranua), nuk mund të konsiderohet "pamundësi e rivendosjes në vend të të drejtave kushtetuese të kërkueses nga shqyrtimi i çështjes kushtetuese nga Gjykata", në kuptim të juridiksionit dhe kompetencës

lëndore të saj sipas nenit 131, pika 1, shkronja "f", të Kushtetutës dhe nenit 71/a, pika 1, shkronja "ç", të ligjit nr. 8577/2000.[1]

33. Sipas qëndrimit tjetër u vlerësua se në zbatim të nenit 71/a, pika 1, shkronja "ç", të ligjit nr. 8577/2000, shqyrtimi i çështjes nga Gjykata nuk do të rivendoste në vend të drejtat që kërkuesja pretendon se i janë shkelur, pasi dy pozicionet e lira në Gjykatën e Lartë, të shpallura me vendimet nr. 87, datë 26.2.2020 dhe nr. 243, datë 9.7.2020 të KLGJ-së, për të cilat kërkuesja ka kandiduar, janë plotësuar përmes dekreteve përkatëse. Një ndër mënyrat se si mund të rivendoset në vend e drejta e pretenduar e cenuar është nëpërmjet vendimmarrjes së Gjykatës për shfuqizimin e vendimeve objekt kundërshtimi si të papajtueshme me Kushtetutën dhe rikthimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën përkatëse ose konstatimin e cenimit të së drejtës kushtetuese, duke i "detyruar" organet të veprojnë në mënyrën më efektive për të rivendosur në vend të drejtën kushtetuese. Në këtë këndvështrim, shqyrtimi i pretendimeve të paraqitura nga kërkuesja përmes ankimit kushtetues individual dhe, nëse ato do të vlerësoheshin të bazuara, shfuqizimi i vendimeve të kundërshtuara, nuk do të sillte rezultate konkrete në drejtim të rivendosjes në vend të së drejtës së pretenduar të cenuar.[2]

34. Për sa më lart, Gjykata vëren se në kushtet kur nuk u formua shumica prej 5 gjyqtarësh, në kuptim të nenit 73, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000, kërkesa e kërkueses konsiderohet e rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja "f", 134, pika 1, shkronja "i" dhe 133, pika 2, të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 dhe 73, pika 4, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës për kërkimin e parë.
2. Pushimin e gjykimit për shfuqizimin e pikës 7, seksioni B, kreu X, të vendimit nr. 75/2019 të KLGJ-së.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 8.2.2023.
Shpallur më 10.3.2023.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari
Anëtarë: Elsa Toska, Fiona Papajorgji, Marjana Semini, Genti Ibrahimi, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Holta Zaçaj

[1] Votuan për legjitimimin *ratione materiae* të kërkueses gjyqtaret Marsida Xhaferllari, Fiona Papajorgji, Sonila Bejtja dhe Marjana Semini.
[2] Votuan për moslegjitimimin *ratione materiae* të kërkueses gjyqtarët Elsa Toska, Sandër Beci, Genti Ibrahimi dhe Holta Zaçaj.